

A BDDSZ MŰKÖDÉSE ÉS A BÖLCSŐDEI
MUNKA A TÁRSADALMI NEMEK
SZEMPONTJÁBÓL:
SZAKDOLGOZATI ÖSSZEFOGLALÓ

Veér Zsófia

A dolgozat születése és módszertana

- ▶ CEU Critical Gender Studies (Társadalmi nemek tanulmánya) kétéves mesterképzés 2018 és 2020 között - szakmai gyakorlatra épülő szakdolgozat követelménye
- ▶ Szakmai gyakorlat a BDDSZ központi irodájában (2019. április-június)
- ▶ Résztvevő megfigyelés
- ▶ 15 db másfél órás interjú

A dolgozat célja és kutatási kérdése

- ▶ A dolgozat célja: A bölcsődei munkát és a BDDSZ, mint „női szakszervezet” munkáját *a társadalmi nemek szempontjából* elemezni, értelmezni.
- ▶ A dolgozat fő kérdése: Milyen hatással van egy szakma teljes *elnőiesedése* a szakmát képviselő szakszervezet munkájára?

Néhány fontos fogalom és kérdés

- ▶ **Mi az a társadalmi nem (gender)?**
 - ▶ Szociológia megkülönböztet biológiai nemet (angolul „sex”) és társadalmi nemet (angolul „gender”)
 - ▶ **Biológiai nem:** a férfi és női testet meghatározó anatómiai és fiziológiai különbségek.
 - ▶ **Társadalmi nem:** a férfiak és nők közötti társadalmi, kulturális különbségeket jelöli - nemi szerepek és sztereotípiák által meghatározott különbségek, pl. foglalkozásválasztások.
- ▶ **Munkaerőpiac nemek szerinti szegregációja**
 - ▶ **Horizontális szegregáció** („férfias” és „nőies” szakmák) → elnőiesedett szakmák, alacsonyabb presztízzsel és fizetéssel
 - ▶ **Vertikális szegregáció** (férfiak magasabb pozícióban - üvegplafon és üveglift)

A bölcsődei munka a társadalmi nemek szempontjából

- az „ideális bölcsődei dolgozó”

- ▶ A munkaerőpiacon az „ideális munkavállaló” férfi - magas fokú elkötelezettség elvárása, nők nem tudnak ennek megfelelni
- ▶ Férfiak a „női” szakmákban: „üveglift” - magasabb pozíciókba emelkedés
- ▶ Férfiak stigmatizáltak a szakmán kívül - nem elég „férfiasak”, amiért „női” szakmában dolgoznak

A bölcsődei munka a társadalmi nemek szempontjából

- az „ideális bölcsődei dolgozó”

- ▶ *A bölcsőde olyan munkahely, ahol az ideális munkavállaló nem férfi, hanem nő.*
 - ▶ Sztereotipikusan női tulajdonságok és készségek + közeli testi kapcsolat a gyermek és a dolgozó között
 - ▶ Szakmába belépő férfiak: „férfiatlan”, „homoszexuális”
 - ▶ „Feminin” férfiak kizáródnak a szakmából, férfiak gyakorlatilag hiányoznak → nincs üveglift
- ▶ *A bölcsőde olyan munkahely, ami ideális a nők számára.*
 - ▶ Családi-háztartási és munkahelyi kötelezettségek összeegyeztetése
 - ▶ Érzelmileg kielégítő munka, elismerést, célt, büszkeséget jelent, hivatás
 - ▶ Alacsony fizetés ellenére is a pályán maradnak
 - ▶ Alacsony fizetésnél „jobban fáj” a társadalmi elismertség hiánya

A BDDSZ a társadalmi nemek szempontjából - egy női szakma szerveződése

▶ Nők és szakszervezetek:

- ▶ Nők klasszikusan a szakszervezeti- és munkásmozgalmak peremén, maszkulin, férfiak által dominált intézmények
 - ▶ Az „ideális szakszervezeti tag” férfi
 - ▶ Közsféra szakszervezetisége a 21. században: változás lehetősége, női többségű szakszervezetek
- hagyományosan maszkulin szerveződés megváltozik, nők számára fontos témák képviselete (?)

A BDDSZ a társadalmi nemek szempontjából – egy női szakma szerveződése

- ▶ *Milyen az ideális tag és tisztviselő?*
 - ▶ Legfontosabb elvárás: aktív részvétel (rendezvények, demonstrációk, stb.) - gyakori panasz a tagság passzivitása → Női tagság otthoni feladattal konfliktus
 - ▶ Tisztségviselők: különösen erős munka-család-szakszervezeti feladatok konfliktus
 - ▶ Ideális vezetés: hagyományosan férfias készségek és tulajdonságok (racionalitás, karizmatikus vezetés, „keménység”) → de nem kell férfinak lennie!
→ „hagyományos” szakszervezet
- ▶ *Mennyire fontos szempont a szervezet működésében az, hogy szinte kizárólag nőkből áll a tagság?*
 - ▶ „gendersemleges” szerveződés
 - ▶ Különböző kérdésekre először az interjú során reflektálás
 - ▶ Általában Magyarországon hiányzó szemléletmód (nem BDDSZ-specifikus!)

Egy utolsó szempont

- ▶ Mi a szakszervezet szerepe? Szerveződés/képviselet vagy szolgáltatás?
 - ▶ Vezető tisztséget betöltők: szerveződés, képviselet
 - ▶ Tagság: szolgáltatások, kedvezmények

Köszönöm a figyelmet és a korábbi segítséget!

Elérhetőségeim:

+36301412877

zsofi.veer@gmail.com